Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2025/1017

27.5.2025

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2025/1017

z 26. mája 2025

o dočasných núdzových opatreniach pre Španielsko, ktoré sa odchyľujú od určitých ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 a delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2022/126, s cieľom riešiť osobitné problémy v sektoroch ovocia a zeleniny a vinohradníctva a vinárstva spôsobené závažnými nepriaznivými meteorologickými udalosťami

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013 ([1]), a najmä na jeho článok 148 ods. 1,

keďže:

(1) V dôsledku závažných nepriaznivých meteorologických udalostí, ku ktorým došlo v regióne Valencia v Španielsku v októbri a novembri 2024, bola výrazne poškodená produkcia ovocia a zeleniny a muštového hrozna a vinárskych výrobkov, ako aj potenciál výroby a infraštruktúra organizácií výrobcov a výrobcov vína. Izolovaná tlaková níž vo vyšších vrstvách atmosféry, ktorá spôsobila katastrofálne prívalové povodne a dažde, vážne zasiahla alebo dokonca zničila sady a vinohrady nachádzajúce sa v tomto regióne. Spôsobila preto nielen obrovské straty v súvislosti so zberom úrody v roku 2024, ale očakáva sa, že v nasledujúcich rokoch bude mať negatívny vplyv aj na sektory ovocia a zeleniny a vinohradníctva a vinárstva. Odhadované straty vyplývajúce zo škôd na úrode v roku 2024 spôsobených katastrofálnymi prívalovými povodňami a dažďami predstavujú 644,6 milióna EUR. V súvislosti s niektorými produktmi došlo k mimoriadne vysokej úrovni škôd, napr. odhadované straty v sektore mandlí a lieskových orechov dosahujú 49,3 milióna EUR, pričom v roku 2024 sa očakáva, že výrobné straty presiahnu 30 % v prípade mandlí a dokonca 50 % v prípade lieskových orechov. Vážne bolo zasiahnutých takmer 30 000 hektárov vinohradov. Okrem toho negatívne dôsledky pre najviac zasiahnuté oblasti sa netýkajú len produkcie v danom roku, keďže zahŕňajú poškodenie stromov v sadoch, vinohradov a trvalých stavieb, ako aj zničenie strojov, terás a zavlažovacích systémov. Tieto škody budú mať vplyv na budúcu výrobnú kapacitu týchto oblastí.

(2) Mnohí výrobcovia v sektore ovocia a zeleniny výrazne zasiahnutí závažnými nepriaznivými meteorologickými udalosťami z októbra a novembra 2024 sú členmi uznaných organizácií výrobcov, ktoré vykonávajú operačné programy. Tieto organizácie výrobcov a ich členovia, ktorí sú výrobcami, čelia od októbra 2024 ťažkostiam pri plnení svojich neuhradených záväzkov v rámci programov na rok 2024 a pri plnení povinností v rámci programov na rok 2025. V dôsledku toho je možné, že niektoré zo schválených intervencií nebudú zrealizované, a preto je možné, že časť operačných fondov by nebola použitá, zatiaľ čo hrozí, že opatrenia organizácií výrobcov na riadenie krízovej situácie budú naďalej neoprávnené na financovanie z prostriedkov Únie. Výrobcovia vína, ktorých vinohrady boli vážne zasiahnuté, čelia podobným ťažkým okolnostiam, keďže nielenže prišli o zber úrody v roku 2024, ale musia tiež čo najskôr obnoviť svoje poškodené vinohrady a celú infraštruktúru, aby mohli opäť vyrábať víno. Za takýchto okolností je potrebné prijať naliehavé opatrenia na riešenie situácie tým, že sa umožní určitá flexibilita pri vykonávaní operačných programov, čo by organizáciám výrobcov umožnilo vynakladať zdroje operačných fondov na presne cielené intervencie a efektívne presmerovať financovanie Únie v rámci týchto fondov, ako aj pri vykonávaní intervencií v sektore vinohradníctva a vinárstva, a to odchýlením sa v rozsahu, ktorý je nevyhnutne potrebný, od určitých ustanovení nariadenia (EÚ) 2021/2115, ktorým sa stanovujú pravidlá intervencií

([1]) Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.

v sektore ovocia a zeleniny, ako aj od pravidiel reprodukcie investícií stanovených v delegovanom nariadení Komisie (EÚ) 2022/126 ([2]).

(3) Podľa článku 47 ods. 2 písm. f), g) a h) nariadenia (EÚ) 2021/2115 môžu uznané organizácie výrobcov a združenia organizácií výrobcov v rámci svojich schválených operačných programov vykonávať intervencie súvisiace s cieľmi predchádzania krízam a riadenia kríz v sektore ovocia a zeleniny. Cieľom týchto intervencií je zvýšiť ich odolnosť proti krízam a pomôcť pri riadení kríz. Podľa článku 50 ods. 7 prvého pododseku písm. d) uvedeného nariadenia sa však na takéto intervencie nesmie vynaložiť viac ako jedna tretina celkových výdavkov v rámci operačného programu, aby sa zabránilo nadmernému čerpaniu finančných prostriedkov v rámci operačného programu len na financovanie intervencií krízového riadenia. Vzhľadom na vážne dôsledky závažných nepriaznivých meteorologických udalostí z októbra a novembra 2024 a vysokú úroveň škôd v spôsobených v sektore ovocia a zeleniny je však potrebné poskytnúť zasiahnutým organizáciám výrobcov väčšiu flexibilitu a umožniť im zamerať svoje zdroje v rámci operačných programov na intervencie krízového riadenia, ktorými sa riešia dôsledky týchto udalostí. Pravidlo stanovené v článku 50 ods. 7 písm. d) prvom pododseku uvedeného nariadenia by sa preto nemalo uplatňovať na operačné programy vyplatené alebo vykonávané v roku 2025 v oblastiach zasiahnutých závažnými nepriaznivými meteorologickými udalosťami z októbra a novembra 2024.

(4) Uznané organizácie výrobcov a združenia organizácií výrobcov okrem toho musia byť schopné presmerovať finančné prostriedky vrátane finančnej pomoci Únie v rámci ich zodpovedajúceho operačného fondu do intervencií, ktoré sú potrebné na riešenie dôsledkov závažných nepriaznivých meteorologických udalostí z októbra a novembra 2024. S cieľom zabezpečiť, aby to uznané organizácie výrobcov a združenia organizácií výrobcov mohli urobiť, treba, bez toho, aby bol dotknutý článok 51 nariadenia (EÚ) 2021/2115, zvýšiť v rokoch 2024 a 2025 limit finančnej pomoci Únie stanovený v článku 52 ods. 1 uvedeného nariadenia z 50 % na 70 % skutočne vynaložených výdavkov.

(5) V súlade s článkom 58 ods. 1 prvým pododsekom písm. a) bodom iv) nariadenia (EÚ) 2021/2115 nie je bežná obnova vinohradov spočívajúca v opätovnej výsadbe tou istou odrodou viniča a podľa rovnakého systému pestovania, ak sa prirodzená životnosť viniča skončila, oprávnená v rámci typu intervencie týkajúceho sa reštrukturalizácie a konverzie vinohradov. V dôsledku závažných nepriaznivých meteorologických udalostí z októbra a novembra 2024 však boli mnohé vinohrady nachádzajúce sa v regióne Valencia v Španielsku vážne poškodené alebo dokonca úplne zničené. Aby sa obnovil potenciál výroby dotknutých vinohradníkov, musia sa tieto vinohrady opätovne vysádzať. Takáto opätovná výsadba by nebola primárne zameraná na zlepšenie žiadnych techník obhospodarovania vinohradov, ale skôr na obnovu vinohradov do ich pôvodného stavu pred závažnými nepriaznivými meteorologickými udalosťami z októbra a novembra 2024. Preto je vhodné podporiť vinohradníkov v tomto procese obnovy a výnimočne umožniť, aby bola bežná obnova vinohradov oprávnená v rámci intervencie na účely reštrukturalizácie.

(6) S cieľom ponúknuť primeranú podporu vinohradníkom, ktorí naliehavo potrebujú obnoviť svoje vinohrady a náhle stratený potenciál výroby, je dôležité stanoviť zvýšenú mieru spolufinancovania vo výške 80 % skutočných nákladov vynaložených na obnovu vinohradov, ktoré Španielsko označilo za vinohrady zasiahnuté závažnými nepriaznivými meteorologickými udalosťami z októbra a novembra 2024, ako je to už v prípade iných intervencií Únie zameraných na obnovu poľnohospodárskeho potenciálu, najmä tých, ktoré sú uvedené v článku 73 ods. 3 prvom pododseku písm. d) bode i) nariadenia (EÚ) 2021/2115. Okrem toho vzhľadom na to, že kompenzácia straty príjmu vo forme povolenia súbežnej existencie starých a nových viničov nie je v danej situácii primeraná, je potrebné stanoviť, že kompenzácia straty príjmu výrobcom zasiahnutým závažnými nepriaznivými meteorologickými udalosťami z októbra a novembra 2024 v dôsledku vykonania intervencie môže byť len vo forme finančnej kompenzácie počas maximálneho obdobia troch rokov.

([2]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2022/126 zo 7. decembra 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 o dodatočné požiadavky na určité typy intervencie stanovené členskými štátmi v ich strategických plánoch SPP na obdobie 2023 až 2027 podľa uvedeného nariadenia, ako aj o pravidlá týkajúce sa pomeru pre normu dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu 1 (norma GAEC 1) (Ú. v. EÚ L 20, 31.1.2022, s. 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/126/oj).

(7) Podľa článku 11 ods. 10 delegovaného nariadenia (EÚ) 2022/126 sa investície do hmotných a nehmotných aktív, na ktoré sa poskytuje finančná pomoc Únie, počas obdobia trvania nenahrádzajú rovnakými aktívami. S cieľom zmierniť finančné a prevádzkové ťažkosti organizácií výrobcov a združení organizácií výrobcov, ktoré prišli o investície v dôsledku závažných nepriaznivých meteorologických udalostí z októbra a novembra 2024, a umožniť im opätovne investovať do hmotných a nehmotných aktív, je potrebné sa v roku 2025 odchýliť od zákazu reprodukovať investície rovnakými aktívami.

(8) Vzhľadom na potrebu okamžite konať a urýchlene prijať opatrenia na zmiernenie vážnych negatívnych účinkov závažných nepriaznivých meteorologických udalostí z októbra a novembra 2024 na organizácie výrobcov a združenia organizácií výrobcov v sektore ovocia a zeleniny a na výrobcov vína v Španielsku by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Keďže v článku 148 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2021/2115 sa stanovuje, že opatrenia majú zostať účinné po počas obdobia, ktoré neprekročí dvanásť mesiacov, toto nariadenie by sa malo uplatňovať počas obdobia najviac 12 mesiacov odo dňa nadobudnutia jeho účinnosti.

(9) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Výboru pre spoločnú poľnohospodársku politiku,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Dočasné výnimky z nariadenia (EÚ) 2021/2115, pokiaľ ide o sektor ovocia a zeleniny

1. Odchylne od článku 50 ods. 7 prvého pododseku písm. d) nariadenia (EÚ) 2021/2115 sa limit jednej tretiny celkových výdavkov na intervencie patriace do typov intervencií uvedených v článku 47 ods. 2 písm. f), g) a h) uvedeného nariadenia nebude uplatňovať na operačné programy vyplatené alebo vykonávané v roku 2025 v oblastiach označených Španielskom za oblasti zasiahnuté závažnými nepriaznivými meteorologickými udalosťami z októbra a novembra 2024.

2. Limit stanovený v článku 52 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/2115 je 70 % skutočne vynaložených výdavkov v rokoch 2024 a 2025 na operačné programy vykonávané organizáciami výrobcov alebo združeniami organizácií výrobcov, ktoré Španielsko označilo za organizácie a združenia zasiahnuté závažnými nepriaznivými meteorologickými udalosťami z októbra a novembra 2024.

Článok 2

Dočasné výnimky z nariadenia (EÚ) 2021/2115, pokiaľ ide o sektor vinohradníctva a vinárstva

1. Odchylne od článku 58 ods. 1 prvého pododseku písm. a) bodu iv) nariadenia (EÚ) 2021/2115 sa povoľuje bežná obnova vinohradov spočívajúca v opätovnej výsadbe tou istou odrodou viniča a podľa rovnakého systému pestovania, bez zlepšenia techník obhospodarovania vinohradov v prípade vinohradov, ktoré Španielsko označilo za vinohrady zasiahnuté závažnými nepriaznivými meteorologickými udalosťami z októbra a novembra 2024.

2. Odchylne od článku 59 ods. 1 prvého a druhého pododseku nariadenia (EÚ) 2021/2115 nesmie finančná pomoc Únie na reštrukturalizáciu vinohradov uvedená v odseku 1 tohto článku presiahnuť 80 % skutočných nákladov na reštrukturalizáciu vinohradov, ktoré Španielsko označilo za vinohrady zasiahnuté závažnými nepriaznivými meteorologickými udalosťami z októbra a novembra 2024.

3. Odchylne od článku 59 ods. 1 tretieho pododseku nariadenia (EÚ) 2021/2115 môže byť kompenzácia straty príjmu výrobcom zasiahnutým závažnými nepriaznivými meteorologickými udalosťami z októbra a novembra 2024 v dôsledku vykonávania intervencie uvedenej v odseku 1 len vo forme finančnej kompenzácie počas maximálneho obdobia, ktoré neprekročí tri roky.

Článok 3

Dočasná výnimka z delegovaného nariadenia (EÚ) 2022/126

Odchylne od článku 11 ods. 10 druhého pododseku delegovaného nariadenia (EÚ) 2022/126 môže Španielsko povoliť jednoduchú reprodukciu investícií rovnakými aktívami organizáciami výrobcov, združeniami organizácií výrobcov alebo výrobcami vína označenými Španielskom za organizácie, združenia a výrobcov zasiahnutých závažnými nepriaznivými meteorologickými udalosťami z októbra a novembra 2024, za predpokladu, že strata počiatočných aktív je spôsobená výskytom týchto udalostí.

Článok 4

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa do 27. mája 2026.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 26. mája 2025

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN